

Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar'ın umumi ihtiyacat için hariçten getirilecek madenî su borularıyla aksam ve teferruatından gümrük resmi alınmamasına dair olan 2268 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Bayındırlık, Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (2/104)

14 . V . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

2268 numaralı Kanunun birinci maddesinde şöyle denilmektedir: «Köy, kasaba ve şehirlerde umumi ihtiyaca mahsus sular için Nafia Vekâletince musaddak keşiflerine göre hariçten getirilen madenî borularla teferruatında ve bunların bağlantısından Gümrük Resmi alınmaz...»

Bayındırlık Bakanlığının esaslı tetkikleriyle; yurt şartlarına en uygun borunun amyantlı çimento boru olduğu anlaşılmıştır. Fonta nazaran % 25 ilâ 40 arasında daha ucuz olan bu boruların da yurda girmesini teminen kanunun «Madenî» tâbirini «Madenî veya amyantlı çimento tazyikli borular» diye değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Burdur Milletvekili
Ahmet Çınar

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 2/104

Karar No. 11

18 . VI . 1948

Yüksek Başkanlığa

(Umumi ihtiyaçlar için hariçten getirilecek madenî su boruları ile aksam ve teferruatından gümrük resmi alınmamasına dair olan 2268 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi) hakkında Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar'ın Yüksek Başkanlığa vâkı teklifi Komisyonumuza havale edilmekle Komisyonumuz Bayındırlık Bakanı ve Maliye Bakanlığı Temsilcisi huzuriyle tasarıyı incelemiştir.

Köy, kasaba ve şehirlerimizin sıhhi bir suya kavuşması başta gelen işlerimiz meyanında olduğu aşikârdır.

Bu husus için su getirmeye mahsus maden boruların gümrüksüz olarak yurda ithalini derpiş eden 2268 sayılı Kanunla da teyit edilmiş

bulunmaktadır.

Ancak bu kanundaki «Madenî» tâbirinin su işlerinde çok elverişli sonuçlar veren ve yabancı ülkelerde uzun yıllardır kullanılan, gerek hafifliği ve gerekse ucuzluğu yönünden yurdumuzda faydeler sağlayacak olan eternit borulara teşmil edilip edilemeyeceği hususunda tatbikatta tereddütlere yol açmaktadır.

İcabeden yerlerde eternit içme su borularının font borulara nispetle % 50 ucuza mal olacağı ve tasarıdaki bu değiştirmenin yurdun sıhhi bir suya kavuşmasında kolaylıkla sağlayacağına Komisyonumuzca da kanaat hâsıl olmakla değiştirme tasarısının aynen kabulüne oy birliğiyle karar verilmiştir.

Gümrük ve Tekel Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu.

Bayındırlık Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Trabzon	Ankara	Konya
S. Day	R. Börekçi	R. Erel
Antalya	Burdur	Bursa
N. Aksu	A. A. Çınar	S. T. Arsal
Eskişehir	İsparta	
K. Zeytinoglu	K. Aydar	
	İmzada bulunmadı	

Kars
M. Bahadır

Kocaeli
A. F. Abasıyanık
Kütahya
H. Benli

Niğde
İ. R. Soyer
Samsun
Y. Kalgay

Kars
A. S. İter
İmzada bulunmadı
Konya
Dr. S. İrmak
Maraş
H. R. Tankut
İmzada bulunmadı
Niğde
H. Mengi
Urfa
R. Soyer

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Esas No. 2/104

Karar No. 11

28 . VI . 1948

Yüksek Başkanlığa

(Umumi ihtiyaçlar için hariçten getirilecek madenî su boruları ile aksam ve teferruatından Gümrük resmi alınmamasına dair olan 2268 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi) hakkında Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar'ın kanun teklifi Yüksek Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilmekle 23 . VI . 1948 Çarşamba günü Maliye, Gümrük ve Tekel, Bayındırlık Bakanlıkları temsilcileri hazır bulunduğu halde konuşulup incelendi.

Komisyonumuz, eternit boruların köy, kasaba ve şehirlerimizin sıhhi bir suya kavuşması bakımından font borulara nazaran % 50 ucuz mal olmasını, ve daha hafif bulunması cihetiyle naklinin daha kolaylıkla yapılabilmesini nazarı dikkate alarak esas itibariyle teklifi kabul etmekle beraber eternit boruların umumi evsafı hakkında incelemelerde bulundu.

Bayındırlık Bakanlığı mümessili, eternit borular üzerinde üç sene evvel 16 atmosfere kadar tazyik tecrübeleri yapıldığı ve çok iyi neticeler verdiği, içinde çimento ve amyant elyafı bulunduğu cihetle elâstikiyeti haiz olduğu ve naklinde kırılmak tehlikesi bulunmadığını font borulardan daha mücellâ olduğu için yosun tutmıyacağını bildirdi.

Komisyonumuzun sayın üyelerinden bazıları iptidai maddesi memleketimizde bulunan bu boruların dâhilde yapılması mümkün olduğu takdirde Gümrük resminden muafiyeti sağlıyan böyle bir kanun maddesiyle memlekete girmesini terviğ etmenin ne derece muvafık olacağı üzerinde durdular.

Ekonomi Bakanlığı temsilcisi, memleketimizde çimento borular sanayii olmadığını, fakat bunun ilerde kurulabileceğini söyledi.

Tekrar söz alan Bayındırlık temsilcisi, eternit borular imali hususunda M. T. A. Enstitüsünde tecrübeler yapıldığı, bizde amyant elyafının kâfi derece uzun olmaması yüzünden muvaffak olmadığını, bununla beraber amyantı dışardan getirmek şartıyla yapılabileceğini ilâve etti.

Komisyonumuz, kanuna mutlak olarak böyle bir madde konduğu takdirde, memleketimizde çimento boru yapmak teşebbüsüne mani olacağı mütalâasıyla (fabrikalar kurulup da istihali ihtiyaca kâfi gelinceye kadar) diye bir kayıt konulmasını uygun buldu. Teklif sahibinin de buna iştirak etmesi üzerine kanun tasarısı yukarıdaki fıkranın ilâvesi ile oybirliğiyle kabul edildi.

Maliye Komisyonuna havale olunmak üzere
Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçel
S. İnankur

Kastamonu
F. Mağara

Kırşehir
N. Erdem
İmzada bulunmadı

Gümrük ve Tekel Kom.

Başkanı

Mardin

Gl. S. Düzgören

Kâtip

Malatya

O. Taner

Sözcü

Zonguldak

O. S. Orhon

İçel

H. Aslan

İmzada bulunmadı

Konya

H. Uluşan

Tokad

F. Eken

İmzada bulunmadı

Urfa

O. Ağan

İmzada bulunmadı

Samsun

H. Berk

Samsun

M. Köprülü

Trabzon

D. Eyiboğlu

Yozgad

C. Arat

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/104

Karar No. 12

16 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Umumi ihtiyaçlar için hariçten getirilecek madenî su boruları ile aksam ve teferruatından Gümrük Resmi alınmamasına dair olan 2268 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Burdur Milletvekili Ahmet Çinar tarafından yapılan kanun teklifi Bayındırlık, Gümrük ve Tekel Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza hava olunmakla Maliye, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları temsilcilerinin huzuriyle okunup incelendi.

Köy, kasaba ve şehirlerimizi bir an önce sıhhi suya kavuşturmak maksadıyla 2268 sayılı Kanunun birinci maddesi umumi ihtiyaçlar için hariçten getirilecek madenî boruları Gümrük Resminden muaf tutmakta ise de madenî boruya nazaran daha ucuz, daha hafif, su isalesine daha müsait ve nakli daha kolay bir vaziyette olan eternit borular bu muafliktan istifade edememek-

tedir. Bunların da muaflığa ithal edilmesi halinde 2268 sayılı Kanunun vazından beklenen netice daha kolay ve daha çabuk elde edilmiş bulunacaktır.

Bu sonucu hedef tutan teklif, Komisyonumuzca da muvafık görülmüş Gümrük ve Tekel Komisyonunca hazırlanan metin aynen kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna vermek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu

Başkanı

Gümüşane

H. F. Ataç

Afyon K.

A. Veziroğlu

Malatya

Dr. H. Fırat

Sözcü

Samsun

R. İzitan

Kastamonu

H. Çelen

Kâtip

Kastamonu

A. Toközlü

Malatya

E. Doğan

Tokad

C. Kovalı

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/104
Karar No. 106

30 . III . 1949

Yüksek Başkanlığa

Umumi ihtiyaca mahsus sular için hariçten getirilecek tazyikli amyantlı çimento borularla eklentilerinde kullanılan malzeme ile sair malzemesinin Gümrük Vergisinden muaf tutulması hakkında Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar tarafından yapılan kanun teklifi Bayındırlık, Gümrük ve Tekel ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle teklif sahibi Ahmet Çınar ve Bayındırlık, İçişleri, Gümrük ve Tekel, Ekonomi ve Maliye Bakanlıklarının yetkili temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

2268 sayılı Kanunun birinci maddesiyle köy, kasaba ve şehirlerde umumi ihtiyaca mahsus sular için Bayındırlık Bakanlığınca tasdikli keşiflerine göre dışardan getirilecek madenî borularla eklentilerinden gümrük resminin alınmaması esası kabul edilmiştir.

Memlekette halkın su ihtiyacının geniş ölçüde ele alınması neticesinde su borusu ihtiyacı çoğalmış, gerek dâhilde Karabük'te yapılan ve gerek dışardan ithal edilen madenî borular bu ihtiyacı karşılayacak durumdan uzak bulduğundan teklif sahibinin aynı işte dünyanın birçok memleketlerinde kullanılmakta olan tazyikli amyantlı çimento boruların da memlekete kolayca ithallerini temin etmek üzere bunlardan da madenî borular gibi Gümrük Vergisi alınmamasını ve böylece köy, kasaba ve şehirlerimizin bir an evvel temiz suya kavuşmalarını sağlamak istediği verilen izahlardan anlaşılabilir bulunmaktadır.

Komisyonumuzda işin bütün ihtimalleri konuşulmuş ve şu neticelere varılmıştır :

a) Bugün Karabük imalâtı memleketin ihtiyacına kifayet edecek durumda değildir. Bu husus gerek Ekonomi Bakanlığı ve gerek Bayındırlık ve İçişleri Bakanlıkları temsilcileri tarafından sarahaten ifade edildiği gibi bu müessesenin 1947 yılı hesaplarını tetkik eden İktisadi Devlet Teşekkülleri Genel Kurul Komisyonu raporunda da (75 - 600 milimetre kutrundaki

su borularını imal için kurulmuş bulunan ve fakat büyük kuturda borulara sürüm temin edilemediği cihetle imalâtı küçük kuturlu borulara inhisar eden boru fabrikası gerek kapasite ve gerekse sistem bakımından bugünkü ihtiyaca cevap verecek durumda bulunmadığından) yeni bir santrüj boru fabrikası kurulması hususunda İller Bankası ile görüşmeler yapıldığı ifade edilmiştir.

Bu vaziyet karşısında hariçten halen ithal edilebilmekte olan madenî borular Karabük imalâtını müteessir etmediği gibi aynı suretle amyantlı tazyikli çimento boruların da ithali ihtiyacın büyüklüğü karşısında bu müesseseye bir zarar vermiyeceği hattâ Karabük'ün 1950 imalâtı da dâhil olmak üzere bütün istihsalinin İller Bankasınca angaje edildiği anlaşılmalıdır.

b) Dünya piyasalarının iştihasız bulunması hasebiyle halen memleket ihtiyacına kifayet edecek miktarda hariçten madenî boru getirmeye imkân bulunmadığı,

c) İlgili Bakanlıklarca verilen izahlara göre tazyikli amyantlı çimento boruların demir borulara birçok yönden faik buldukları;

1. Çok hafif olduklarından en yolsuz yerlere bile kolayca naklinin mümkün olduğu,

2. İşletmesi kolay olup iki kişinin bir günde bir kilometre boru döşeyebildikleri,

3. Madenî borularla birleşmesi mümkün olduğundan tamirde kolaylık bulunduğu,

4. Mücellâ olduklarından daha çok suyun isalesi mümkün olduğu gibi kireçli sulardan dahi bu hassasını kaybetmediği,

5. On iki atmosfer tazyika mütehammil olduklarından her çeşit şebekede kullanılmaları kabil olduğu gibi hariçte muzir ve mikroplu suların girmesinin de mümkün olmadığı,

6. Elâstiki olduğundan toprak tagayyüratına, yer sarsıntısına ve hattâ son harbde yapılan tecrübelerle göre bombardımanlara dahi mütahammil bulunduğu,

7. Son 15 yılda yapılan tecrübelerde bu va-

sıflarını hiç bir suretle kaybetmedikleri, anlaşılmiştir.

d) Bu boruların Gümrük Resminden muaf tutulması halinde gelir noktasından bir kayıp olmayacağı,

çünkü hariçten madeni borunun mebzulen it haline bugünkü dış piyasa durumu müsait bulunsa bunların 2268 sayılı Kanuna göre esasen gümrüksüz ithali mümkün olduğundan bunların yerine ikame edilecek boruların aynı şartla ithali halinde bir şey kaybedilmeyeceği, hususlarında yapılan görüşmeler sonucunda Komisyonumuzca da kanaat hâsıl olduğundan teklif esas itibariyle kabule değer görülmüştür.

Gümrük ve Tekel Komisyonunca hazırlanan metin üzerinde görüşmeler yapılmış ve musad-dak keşif yerine Bayındırlık Teşkilât Kanununa göre proje kelimesi konulmuş ve aynı Komisyon tarafından bu sanayi dâhilde kurulması ve istihsalin ihtiyaca kâfi gelmesi halinde bu muafiyetin kaldırılacağına dair konan kaydın bir takım tatbikat güçlükleri doğuracağı, böyle bir sanayi kurulduğu ve bunun himayesinde memleket için bir fayda görüldüğü takdirde esasen bir kanun ile bu muafiyetin kaldırılması zaruri olduğundan bu tasarıda böyle bir hükmün bulunmasından bir netice elde edilemeyeceğinden kayıt maddeden çıkarılmıştır.

Bundan başka bütün ithalâtçılar projeleri gümrüğe ibraz şartıyla bu tasarıdan faydalanacaklar ise de İller Bankası, bütün memleket vüsatında bu konuda çalışmakta olduğundan getireceği boruların, projelerin bir yıl içinde ibrazı kaydıyla gümrükten çıkarması hususunu, Bankanın her zaman gümrükle hesaplaşmak imkânında bulunması bakımından, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve bunu temine yeter bir kayıt maddeye ilâve edilmiştir.

2268 sayılı Kanunun esas metninde imtiyazlı şirketlerin gerek tesisat ve gerekse tamirat için bu muafiyetten istifade edemeyecekleri yazılı olup teklifte de bu kayıt muhafaza ve Gümrük ve Tekel Komisyonunca da kabul edilmiş ise de

imtiyazlı şirketlerin mukavelelerinde bu cihetin görüşme sırasında daima tesbiti mümkün olduğu gibi memleketin menfaati taallük ederse onların da bu muafılıktan faydalanmalarını mümkün kılmak için bu kaydın maddeden kaldırılmasını Komisyonumuz uygun görmüştür.

Tasarının görüşülmesi sırasında şehir ve kasabalarda kullanılmakta olan su saatlerinin de bu muafiyete ithali görüşme konusu olmuş ve memleketin takriben bir milyon su saatine ihtiyacı olduğu ve fiyatları bugün hemen 45 lira raddesinde olan bu saatler için milyonlarca döviz tahsisine zaruret bulunduğu açıklanmış ise de verilen izaha göre memleket içindeki fabrikaların bunları aynı vasıfta imal etmeleri mümkün ve bu yolda teşebbüslerde bulunduğu anlaşılmiş olduğundan saatlerin kendi malzememizle içerde imallerini temin edecek tedbirlerin alınmasına bir an evvel başlanmasını Komisyonumuz tavsiyeye değer görmüştür.

Bu izahlara göre yeniden hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
R. Erten	İ. H. Tigril	M. Eriş
Amasya	Ankara	Bursa
A. K. Yiğitoğlu	Dr. A. H. Selgil	F. Bük
Çoruh	Diyarbakır	Diyarbakır
Dr. C. Kazancıoğlu	C. Ekin	Ş. Uluğ
İsparta	İzmir	İzmir
K. Turan	M. Birsal	S. Dikmen
İzmir	Kastamonu	Kastamonu
S. Odyak	M. Akalın	T. Coşkan
Malatya	Malatya	Manisa
M. S. Eti	Ş. Tugay	F. Kurdoğlu
Niğde		Rize
R. Gürsoy		T. B. Balta

Belediyelere hidroelektrik tesislerinde kullanılacak bu nevi boruların da bu muafiyetten faydalanmasına taraftarım.

Aydın

Ö. R. Alpman

**BURDUR MİLLETVEKİLİ
AHMET ALİ ÇINAR'IN TEK-
LİFİ**

Umumi ihtiyaclar için hariçten getirilecek madenî su boruları ile aksam ve teferruatından Gümrük Resmi alınmamasına dair olan 2268 sayılı Kanununun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 2268 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Köy, kasaba ve şehirlerde umumi ihtiyaca mahsus sular için Bayındırlık Bakanlığınca musaddak keşiflerine göre hariçten getirilen madenî ve eternit tazyikli borular ile aksamından ve bunların bağlantısında kullanılan kurşun ve katranlı ip gibi teferruatından Gümrük Resmi alınmaz.

İmtiyazlı şirketler gerek tesisat ve gerek tamirat için bu muafiyetlerden istifade edemez.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bayındırlık, İçişleri, Gümrük ve Tekel ve Maliye Bakanları yürütür.

**GÜMRÜK VE TEKEL KOMİS-
YONU DEĞİŞTİRİŞİ**

Umumi ihtiyaclar için hariçten getirilecek madenî su boruları ile aksam ve teferruatından Gümrük Resmi alınmamasına dair olan 2268 sayılı Kanununun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 2268 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Köy, kasaba ve şehirlerde umumi ihtiyaca mahsus sular için Bayındırlık Bakanlığınca musaddak keşiflerine göre hariçten getirilen madenî borularla, memleketimizde fabrikaları kurulup da istihsali ihtiyaca kâfi gelinceye kadar amyantlı çimento tazyikli borular ve aksamından ve bunların bağlantısında kullanılan kurşun, ve katranlı ip gibi teferruatından Gümrük Resmi alınmaz.

İmtiyazlı şirketler gerek tesisat ve gerek tamirat için bu muafiyetlerden istifade edemez.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE KOMİSYONUNUN DE-
ĞİŞTİRİŞİ**

Umumi ihtiyaclar için hariçten getirilecek madenî su boruları ile aksam ve teferruatından Gümrük Resmi alınmamasına dair olan 2268 sayılı Kanununun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 3 . VI . 1933 tarihli ve 2268 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Köy, kasaba ve şehirlerde umumi ihtiyaca mahsus sular için Bayındırlık Bakanlığınca onanmış projelerine göre hariçten getirilen madenî borular ile tazyikli amyantlı çimento borular ve bunların eklentilerinde kullanılan kurşun ve katranlı ip, lâstik ve demir bilezik gibi teferruata ait aksam ve malzemedden Gümrük Vergisi alınmaz.

Yukarıki ihtiyaclar için İller Bankasınca getirilecek boru ve teferruatı ile diğer aksam ve malzemeye ait onanmış projeler, eşyanın gümrükten geçirilmesinden itibaren en geç bir yıl içinde gümrüğe verilir.

MADDE 2. — Teklifin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.